

İstihare adabı

Z. D. Rumuzlu bayan okuyucumuz: “İstihareye yattığımızda hayırlı gördüğümüz kişi eşimiz olacak kişi midir? Ben biri için üç sefer istihareye yattım her seferinde beyaz gördüm bu eşim olacak kişi mi yoksa bir insan birkaç kişi içinde hayırlı görebilir mi?”

Mana İtibariyle İstihare

Allah’tan hayır istemeye “istihare” demektedir. Kul her işinde, her teşebbüsünde, her gayretinde, her adımında Allah’tan hayır ister, Allah’a güvenir, Allah’a dayanır.

Hiç şüphesiz Allah’tan hayır istemek, yani istihare yapmak gerekli adımları atmaya ve sebeplere başvurmaya engel olmadığı gibi, istişare yapmaya, danışmaya, konu hakkında uzun uzadıya düşünmeye ve bir sonuca ulaşmaya çalışmaya da engel değildir. Hatta istihare yapmanın “lâzımı” bunlardır. Yani bunlarsız istihare, esasen istihare değildir.

Nasıl tevekkül eden, yani Allah’a güvenen birisi, yatmıyorsa, sebepleri atlamıyorsa ve görevini ihmal etmiyorsa; istihare eden, yani Allah’tan hayır isteyen birisi de yatmaz, sebepleri atlamaz ve yapması gereken, meselâ düşünme, danışma, bilgi toplama... vs. gibi ön görevleri ihmal etmez. Yani ne tevekkül tembelliktir; ne istihare yapılması gerekenleri atlamaktır!

Bilâkis tevekkül de, istihare de Allah’ın verdiği bütün imkânları sonuna kadar kullanırken; kalben bir yandan Allah’a güvenmeyi, diğer yandan da Allah’tan hayır ummayı sürdürmek demektir. Yani esas olan tevekkül ve istihareyi birleştirmek ve bir “hal ve davranış” olarak her an yaşamaktır. Nitekim Resûlullah Efendimiz (asm) küçük-büyük her iş hakkında istihare yapmayı teşvik eder ve: “Her ihtiyacınız hakkında hayır dileyiniz. Nalınınızın bağı koptuğunda bile!” buyururdu.¹

İstihare’den Sonra

İstihare yapıp Allah’tan hayır diledikten sonra, Allah’ın hayır takdir edeceği umulur ve beklenir. İstihareden sonra kalbin ve ruhun bir taraf için yatıştığı ve razı olduğu,

bir tarafa meyllettiği, bir tarafı tercih ettiği hissedilirse, o tarafın hayırlı olduğu kabul edilir. Eğer kalpte herhangi bir temayül, arzu, yöneliş ve tercih uyanmaz ise, Allah'tan hayır dilemeye ve istihare etmeye devam edilir. Kalbin temayülü ve arzusu belirene kadar istihare bırakılmaz.

Esasen istiharenin yediye kadar tekrar edilmesi sünnettir. Resûlullah Efendimiz (asm) Enes bin Malik'e (ra): "Ya Enes! Bir işe teşebbüs etmek istediğinde o iş hakkında yedi def'a istihare eyle. Sonra kalbinden geçen ruhî temayül ve arzuya bak. Çünkü hayır, kalbinde doğan o arzuda, tercihte ve yöneliştir" buyurmuştur.²

Şu Hususlara Dikkat!

1- Bir işe başladığımızda, bir hayırlı iş için adım attığımızda Allah'tan hayır istemek, hayır ummak; bunun için istihare yapmak ve istihare namazı kılmak sünnettir.

2- İstihare yapmak, kehanette bulunmak ve geleceği görmek demek değildir. İstihareyi böyle anlamak dinî bir yaklaşım da değildir. Geleceđi görme muradı ile istihare yapılmaz. Yapılsa da doğru sonuç vermez. İstihare, girilen bir işte Allah'tan hayır umduğumuzu ifade etmek için yapılır. İstiharede, hayırlı olana gönlümüzü yatıştırması için Allah'a duâ ederiz.

3- Sünnete göre, evleneceğimiz kişiyi tercih sebeplerinden önemli olanları: 1- Dindar olması, 2- Huy güzelliğine sahip olması, 3- Bize denk olması ve 4- Onunla evlenmeye hür irademizle karar vermiş olmamızdır, yani onu beğenmemizdir.

4- Temelde bu şartlar varsa; yani nişanlımızı dindar diye seçmişsek, huy güzelliği varsa, bize denkse ve onu beğenmişsek; artık Allah'tan hayır umulur, hayır istenir, Allah'a tevekkül edilir, her şey Allah'ın takdirine bırakılır ve evleneceğimiz kişiden Allah için razı olunur. Tevhid inancı bunu gerektirir.

İstihare Kehanet Değildir

5- Her şart ve zeminde yapılacak istiharenin özünde, Allah'tan hayır ummak vardır. Yoksa kehanet yürütmek ve geleceği görme isteği yoktur. Geleceđi görmek bize hayır getirmez. Bunu baştan kabul etmeliyiz. Geleceđi ilmek ilmek biz örüyoruz ve bu örgümüzü Allah'a olan tevekkülümüzle kaynaştırıyoruz. Gerekli şartları yerine getirdikten sonra gelecek hususunda Allah'a güveneceğiz. İşte gerçek istihare budur. Yoksa "evham ve vesveselerimizi" tahrik edecek hiçbir şey istihare değildir.

6- Seçiminizi Allah için yapınız. Gelecek hususunda da Allah'a itimat ediniz ve hayrı yalnız Allah'tan bekleyiniz. Allah seçiminizi mübarek kılsın. Âmîn.

Dipnotlar:

1- Buhârî, 4/136;

2- Buhârî, 6/545.